

PRIPOROČILA ZA IZBOLJŠANJE SISTEMSKEGA OKOLJA

V okviru projekta Ozelenjevanje občinskega proračuna, ki ga izvaja Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, sofinancira pa ga Ministrstvo za okolje in prostor, so aktivnosti namenjene opolnomočenju lokalnih skupnosti za prispevanje k prehodu v z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo in trajnostno družbo z zeleno reformo občinskih proračunov. S promocijo njenih gospodarskih, okoljskih in socialnih učinkov in sodelovanjem s pristojnimi državnimi organi želi projekt tlakovati pot tudi za hitrejše napredovanje zelene javnofinančne reforme na državni ravni ([vladni projekt P3](#)). Kot pilotna občina v projektu sodeluje Občina Ajdovščina.

Uporabo proračunskih mehanizmov za podporo prehodu v nizkoogljično in krožno gospodarstvo smo predstavili v [poročilu Zelena proračunska reforma: politično in zakonodajno ozadje ter primeri iz drugih držav](#).

V letošnjem septembru smo v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije organizirali [nacionalni posvet Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostim prijazni proračuni z okroglo mizo naprednih slovenskih občin: Kako jim je uspelo in kako bi lahko bile še boljše?](#)

Ob dosedanjem izvajanju tega projekta smo naleteli na področja, kjer vidimo priložnosti za izboljšanje systemskega okolja, da bi lokalne skupnosti lahko še bolj izrabile potencial svojega proračuna za transformativne politične in ekonomske prakse in udeležile kolektivno moč, da nas popeljejo na pot družbeno in okoljsko bolj vzdržnega razvoja. Zato podajamo naslednje pobude:

1. Okrepitev podpore za povezovanje občin in lokalnih/regionalnih akterjev pri izvajanju razvojnih nalog in pripravi regionalnih razvojno-investicijskih projektov

Pobuda naslovljena na: Vlado RS, MJU, SVRK, MF, MzI

Predlagamo dopolnitev Akcijskega načrta za uresničitev strateških usmeritev, zapisanih v Strategiji razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020:

- A. Vzpostavitev podpornega mehanizma (npr. help-desk, VEM točka) za oblikovanje organizacijskih, administrativnih in finančnih rešitev za vzpostavljanje funkcionalnih regij oziroma projektno povezovanje akterjev lokalne samouprave.

Namen podpore je na osnovi dobrega poznavanja virov financiranja, dobrih praks medobčinskega razvojnega sodelovanja ter predmetne zakonodaje:

- skrbeti za informiranje lokalnih deležnikov o virih financiranja, ki so na voljo za velike investicije, ki zahtevajo povezovanje občin (EFSI ipd.), in jih podpirati pri pripravi projektov,
- ob sodelovanju različnih ministrstev in služb oblikovati učinkovite in v okviru zakonodaje izvedljive organizacijske in finančne rešitve,
- multiplicirati rešitve, ki so že izkazale svojo izvedljivost in učinkovitost¹,
- moderirati proces dogovarjanja med deležniki (občinami, agencijami, podjetji ipd.) in jih podpirati pri pripravi dogovorov o sodelovanju oz. vzpostavljanju (obstoječih) organizacijskih oblik medobčinskega povezovanja,

¹ Npr. GOLEA + 23 primorskih občin – pridobljenih 25 MIO EUR za pripravo projektov trajnostne energetike iz programa ELENA

- oblikovanje predlogov za smiselno prilagajanje zakonodaje.

- B. Vzpostavitev učinkovitih državnih finančnih spodbud za vzpostavljanje in delovanje funkcionalnih regij, pri čemer bi morali biti predpogoj za kakršnokoli financiranje jasno zastavljeni razvojni projekti na regionalni ravni.

Utemeljitev:

Ad A:

Boljše, k rešitvam usmerjeno komuniciranje in povezovanje (med različnimi ravnmi upravljanja, institucijami, sektorji...) je bila z naskokom **najbolj poudarjena potreba lokalnih akterjev za izboljšanje izvajanja razvojnih nalog občin in večjo konkurenčnost pri dostopu do mednarodnih virov razvojnega financiranja** na posvetu *Napredne občine Slovenije: lokalnim skupnostim prijazni proračuni*.

Večina možnosti za pridobitev sredstev iz mednarodnih virov (EFSI, ELENA ipd.) je usmerjena v velike projekte in investicije (vsaj 50 MIO EUR), ki jih posamezne občine zaradi finančnih in kadrovskih omejitev ne morejo pripraviti in izvajati in je povezovanje nujno, če naj Slovenija teh priložnosti ne zapravi.

Ad B:

Finančni instrumenti so najbolj učinkoviti od vseh, ki jih ima na voljo oblast za izvajanje politik. **Razvoj regionalne identitete** je ena od smernic Strategije razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020, ki **se ne bo udeležila brez vsebinske in procesne podpore občinam ter prepričljivega subvencioniranja s strani države**.

2. Spodbuda občinam za pripravo strateških dokumentov razvojnega načrtovanja lokalnih skupnosti in vključitev lokalne ravni v državni sistem razvojnega načrtovanja

Pobuda naslovljena na: MJU, Vlado RS, SVRK in MF

Vsebina pobude:

- A. MJU naj v sodelovanju z združenji občin pripravi in izvede kampanjo za promocijo priprave občinskih razvojnih strategij. Vzpostavi naj podporne mehanizme za pripravo kakovostnih analitskih podlag (npr. preko Ciljnih raziskovalnih projektov), seznanjanje s širšimi razvojnimi smernicami (RS, EU, Agenda 2030 OZN) in izvajanje vključujočih procesov.
- B. Vzpostavitev jasnega in preglednega sistema strateško-razvojnega načrtovanja do lokalne ravni: prenova normativne ureditve sistema strateško-razvojnega načrtovanja (Uredbe o dokumentih razvojnega načrtovanja) ter vgraditev načrtovanja na lokalni ravni v hierarhijo oziroma sosledje planskih dokumentov.

Začasno pa:

V proračunski priložnik za pripravo proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti za leti 2018 in 2019 naj se poleg podatkov o makroekonomskem okviru vključi tudi povzetek vsebine ključnih dokumentov strateško-razvojnega načrtovanja EU in države do 2020 in dolgoročnejsše globalne smernice (podnebne spremembe, cilji trajnostnega razvoja OZN ipd.).

Utemeljitev:

Ad A:

Na vključujoč način sprejeta strategija razvoja lokalne skupnosti in osredotočenost na nekaj izbranih sinergijskih razvojnih priložnosti vodi k **racionalnosti delovanja javnega sektorja in porabe javnih sredstev** na lokalni ravni in zagotavlja porabo občinskih sredstev za dejanske skupne potrebe.

Ad B:

V veljavnem sistemu strateško-razvojnega načrtovanja se občin ne spodbuja k razvojnemu načrtovanju. Čeprav je priprava proračuna v številnih občinah osrednji proces razvojnega načrtovanja, se tudi proračunski priložnik, ki ga pripravlja Ministrstvo za finance, osredotoča na skladnost z zakonodajo na področju javnih financ, ne vzpostavlja pa vsebinske povezave med razvojnim načrtovanjem na državni, regionalni in lokalni ravni. Pripravljavcem občinskih proračunov ne nalaga, niti jim ne olajšuje upoštevanja vsebine evropskih, državnih in

regionalnih dokumentov razvojnega načrtovanja. V odsotnosti državne razvojne strategije in glede na veliko število strateških dokumentov EU in državnih sektorskih strategij bi pripravljavcem občinskih proračunov koristil uporabniku prijazen vsebinski povzetek relevantnih razvojnih dokumentov. Primeren organ za pripravo takšnega povzetka je SVRK.

3. Spodbuda deležnikom na lokalni in regionalni ravni za oblikovanje in izvedbo učinkovitih ukrepov varovanja okolja

Pobuda naslovljena na: MOP, MzI, MF in Eko sklad

Pobuda:

- A. Eko sklad naj del sredstev, ki so namenjena lokalni samoupravi, razpiše na podoben način, kot je bil v novembru 2016 razpis za nevladne organizacije: v razpisu naj torej ne opredeli ukrepov (daljinsko ogrevanje ipd.), ampak namene oz. cilje (zmanjšanje rabe energije oz. izpustov TGP, zmanjšanje porabe vode in ohranjanje njene kakovosti, prilagajanje na podnebne spremembe, ohranjanje narave ipd.) in upravičence povabi, da sami oblikujejo ukrepe, ki lahko v njihovih regijah oz. lokalnih okoljih izkažejo največje učinke.

Prednost pri financiranju naj imajo medobčinski oz. regionalni projekti.

Prednost pri financiranju naj imajo projekti, ki prinašajo finančne prihranke (npr. zmanjšanje porabe energije), in naj se ocenjujejo glede na kombinacijo kriterijev: strošek / učinek (zmanjšanje energije oz. CO₂ ipd.) / povračilna doba.

Utemeljitev:

Raznolikost lokalnih okolij in tudi hiter razvoj tehnologij in družbenih praks otežujeta delo pripravljavcev razpisov oz. oblikovanje učinkovitih generičnih ukrepov. Povabilo k demonstriranju **inovativnosti** s strani širšega nabora deležnikov, ki tudi bolje poznajo regionalne in lokalne posebnosti (vire in tudi probleme), je zato lahko bolj produktivno pri doseganju okoljskih ciljev.

4. Vzpostavitev širšega nabora finančnih instrumentov za trajnostno energetiko

Pobuda naslovljena na: MzI, SVRK, MF, MOP

Pobuda:

- A. V najkrajšem času pripraviti finančne instrumente za spodbujanje trga energetskega pogodbeništva v Sloveniji in financiranja izvedbe projektov celovite energetske prenove javnih stavb skladno z aneksom k Dolgoročni strategiji za spodbujanje naložb energetske prenove stavb.
- B. Pospeši naj se delo Usmerjevalnega odbora za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014 – 2020. Poveča naj se transparentnost njegovega delovanja (javna objava nalog in ciljev, akcijskega načrta za njihovo doseganje in sestave odbora). Vanj naj se vključi tudi akterje s terenskimi izkušnjami, ki so že podali predloge finančnih instrumentov.

Utemeljitev:

Ad A:

O energetske sanaciji stavb se že vrsto let govori kot o New Deal-u, novi ekonomski priložnosti za Slovenijo s številnimi in multiplikativnimi učinki, celovita energetska prenova javnih stavb je ena od prioritet Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020. Vendar sanacija javnih stavb v lasti občin zaradi omejenih lastnih sredstev občin in nerazvitega trga energetskega pogodbeništva poteka počasneje in zato tudi **izostajajo koristni javnofinančni in okoljski učinki**. Oblikovanje finančnih instrumentov, ki bodo učinkovito odpravljali ovire, vezane na trg energetskega pogodbeništva in financiranje izvedbe projektov celovite energetske prenove javnih stavb, je zato prioriteta naloga vlade. Za te finančne instrumente so predvidena kohezijska sredstva, prav tako so že predvidene vrste finančnih instrumentov (posojila javnim in zasebnim lastnikom, instrument za porazdelitev tveganj in lastniško financiranje ESCO podjetij). SID banka je že

v letu 2016 pripravila predlog instrumentov, ki jih je predvsem v luči bližajoče se naslednje finančne perspektive, ko nepovratnih sredstev sploh ne bo več, potrebno čim prej razviti in vzpostaviti.

Ad B:

Vlada naj bi v letošnjem letu imenovala Usmerjevalni odbor za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014 – 2020. K pospežitvi dela tega odbora bi zagotovo pripomogla večja transparentnost (javno komuniciranje načrta dela, mejnikov, poročanje o rezultatih, objava sestave odbora), k večji kakovosti rezultatov pa odprtje procesa za sodelovanje različnih relevantnih deležnikov (morebitnih ponudnikov finančnih instrumentov in njihovih koristnikov).

5. Pridobitev sredstev in vzpostavitev finančnega mehanizma za okoljske naložbe v občinah

Pobuda naslovljena na: Vlada RS, MF, MOP, MzI, Eko sklad

Pobuda:

- A. Republika Slovenija (ali druga primerna inštitucija) naj izda zelene obveznice in na ta način zbere sveža sredstva za okoljske investicije v občinah.
- B. Republika Slovenija naj vzpostavi državni vrtljivi sklad (*revolving fund*) za okoljske naložbe v občinah.

Utemeljitev:

Ad A:

Glede na bogastvo strateškega sonaravnega kapitala obstajajo v slovenskih lokalnih okoljih številne investicijske priložnosti, ki ne rezultirajo samo v boljšem stanju okolja, ampak prinašajo tudi pomembne javnofinančne prihranke oziroma so finančno donosne. **Slovenija je zelena naložbena destinacija.**

Okoljske naložbe so sicer zelo varne, zaradi nižjih donosov in daljših vračilnih dob pa niso dovolj zanimive za zasebne vlagatelje. Zato je naloga države, da priskrbi sveža sredstva (poleg proračuna RS in kohezijskih sredstev) za naložbe v občinah na področjih, kot so učinkovita raba energije, obnovljivi viri energije, javni prevoz / trajnostna mobilnost, ravnanje z odpadki, upravljanje z vodo, prilagajanje na podnebne spremembe itd. To lahko naredi z izdajo zelenih obveznic.

Trg zelenih obveznic se v svetu zelo hitro razvija. Vlaganje v zelene obveznice je privlačna možnost za slovenske in mednarodne vlagatelje, ki iščejo naložbe, ki ustvarjajo zelo varne donose. Pri snovanju tega finančnega instrumenta se lahko zgledujemo po praksah, ki so že pokazale svojo uspešnost. Takšen primer so zelene obveznice za financiranje podnebju prijaznih investicijskih projektov v švedskih občinah², ki jih izdaja Kommuninvest of Sweden. (Kommuninvest je združeno združenje švedskih občin, ki je bilo ustanovljeno z namenom razvijati zelene finančne instrumente za občine.)

Ad B:

Smisel vrtljivega sklada je, da se **sredstva, zbrana z izdajo zelenih obveznic, skozi okoljske naložbe v občinah plemenitijo oziroma ohranjajo vrednost.** Model povratnih sredstev bi zagotovil, da državi po prvotni izdaji in enkratnem finančnem vložku v sklad ne bi bilo treba v naslednjih letih zagotavljati dodatnih finančnih sredstev za delovanje sklada. Ta bi postal finančno samo-vzdržen preko vračil prihrankov, ki bi jih občine ustvarile na račun nižjih izdatkov za energijo ali vire zaradi izvedenih ukrepov.

Sredstva vrtljivega sklada bi bila predvidoma bolj privlačna za občine v primerjavi s krediti ali modelom zasebnega energetskega pogodbeništvu, saj bi bile odplačilne dobe lahko vezane na prihranke, ki jih ustvarijo investicije. Pri tem mehanizmu se tudi prihranki v celoti knjižijo v dobro občine in jih ni treba deliti, kot je to primer pri energetskega pogodbeništvu.

² Informacije o Kommuninvest of Sweden zelenih obveznicah so dostopne prek: kommuninvest.se/en/for-investors/funding/funding-programmes/greenbonds/.

Smisel tega, da je sklad državni, pa je, da bi sklad z zasledovanjem nacionalnih ciljev (zmanjšanja emisij TGP, deleža OVE, stanja voda, prilagojenosti na podnebne spremembe, ohranjanja biotske raznovrstnosti itd.) lahko na državni ravni oblikoval paket občinskih naložb z različnimi stopnjami donosnosti in vračilnimi dobami, kumulativno pa bi se še vedno ohranjala vrednost sredstev sklada. V paketu bi se donosne naložbe s krajšo vračilno dobo (npr. energetska sanacija občinskih stavb) lahko kombinirale z naložbami v ukrepe prilagajanja na podnebne spremembe ali ohranjanje biotske raznovrstnosti, katerih vračilne dobe so daljše, vendar so ukrepi prav tako nujni.

Upravljalec takšnega sklada bi lahko bil Eko sklad.

6. Izvzetje kreditov za naložbe, ki se odplačujejo iz prihrankov, iz dovoljene kvote največjega možnega obsega zadolževanja občin

Pobuda naslovljena na: MF, MzI, MOP, Eko sklad

Pobuda:

Namenski krediti občinam za projekte, ki se vračajo izključno iz prihrankov, naj se ne štejejo v zadolževanje občin.

Utemeljitev:

Zaradi nerazvitega trga energetskega pogodbeništvu in upadajoče intenzivnosti sofinanciranja iz kohezijskih sredstev ter omejenih sredstev občinskih proračunov so občine za izvedbo projektov energetske sanacije stavb v občinski lasti primorane najemati kredite. Takšni projekti poleg energetskih prihrankov prinašajo tudi pomembne finančne prihranke, iz naslova katerih lahko občine kredite v celoti odplačujejo. Ker je novi skupni strošek (novi strošek za energijo in strošek kredita) manjši od prvotnega stroška za energijo, občina z najemom tovrstnega namenskega kredita dejansko ne poveča svoje zadolžitve. **Ker ji prihrankov ni treba deliti z zasebnim partnerjem, kot je to primer pri energetskem pogodbeništvu, v tem primeru tudi več sredstev ostane v javni blagajni.** Nekatero občine (npr. Škofja Loka) so se odločile za to obliko financiranja energetske sanacije svojih stavb (v kombinaciji z lastnimi sredstvi) in ustvarjajo pomembne finančne koristi.

Številnim občinam pa najemanje kreditov preprečuje stanje zadolženosti.

Iz zadolževanja občin je že izvzeto odplačevanje izvedenih ukrepov energetske sanacije v primeru pogodbenega zagotavljanja prihrankov, kjer sredstva za izvedbo investicije prispeva zasebni partner. Tudi z zasebnim partnerjem občina sklenu pogodbo, ki jo zavezuje enako kot obveznost odplačevanja kredita, pri čemer pa tveganja v zvezi z nedoseganjem prihrankov značilno prevzame zasebni partner in so s pogodbo določeni prihranki z vidika občine vedno doseženi.

Kritični moment presojanja primernosti izvzetja namenskih kreditov iz zadolževanja občin je tveganje neustvarjanja prihrankov po izvedenih ukrepih energetske sanacije stavb. To tveganje se lahko poveča zaradi slabe kakovosti izvedbe sanacijskih del (in bi bilo smiselno, da ga prevzame njihov izvajalec) in zaradi slabe usposobljenosti končnih uporabnikov – upravljavcev stavb in ljudi, ki v stavbah delajo oz. živijo – za upravljanje z energijo v saniranih objektih. Tudi odgovornost za slednje bi lahko prevzel izvajalec sanacijskih del, če bi ga občina najela tudi za usposabljanje uporabnikov.

Namenske kredite občinam za projekte, ki se vračajo izključno iz prihrankov, bi se lahko brez tveganja za javno blagajno izvzelo iz zadolževanja občin in s tem številnim občinam olajšalo izvajanje ukrepov energetske sanacije stavb, če bi se vzpostavil **prirejani model kreditiranja občin za projekte, ki se vračajo izključno iz prihrankov.** Šlo bi lahko za tripartitno pogodbo med kreditodajalcem (npr. Eko sklad), občino kot kreditojemalcem in zasebnim partnerjem (izvajalcem sanacijskih del in usposobljevalcem uporabnikov). V tripartitni pogodbi bi se (enako kot pri modelu pogodbenega zagotavljanja prihrankov) sprejel dogovor o ciljnih prihrankih (ki bi zagotavljali odplačevanje kredita v primeru uspešnega projekta) in penalih za nedoseganje prihrankov, ki bi jih občini moral plačevati zasebni partner, in iz katerih bi se odplačeval kredit v primeru, če sanacija ne bi rezultirala v dogovorjenih energetskih prihrankih.

Med obema modeloma (pogodbno zagotavljanje prihrankov in prirejeni kredit) ni bistvene razlike glede tveganja za javno blagajno, zato upoštevanje pobude za izvetje namenskih kreditov iz zadolževanja občin ne bi smelo biti problematično.

Občine imajo kumulativno moč, da pomembno prispevajo k doseganju nacionalnih podnebno-energetskih ciljev, ki jim je Slovenija zavezana kot članica EU. Da lahko občine z ukrepi učinkovite rabe energije ustvarijo nezanemarljive finančne prihranke, že potrjujejo številne dobre prakse (npr. Škofja Loka, Kranj, primorske občine), ob povečanju cene energije bi bili ti prihranki še večji. Vzpostavitev mehanizma, ki bi občinam omogočal najem namenskih kreditov, ki se odplačujejo iz prihrankov, je zato v nacionalnem interesu, vzpostaviti je le potrebno model, ki bi zmanjšal tveganja za javnofinančno vzdržnost.

7. Dopolnitev sistema okoljskih dajatev na odpadke

Pobuda naslovljena na: MOP in MF

Pobuda:

- A. Predlagamo, da se ob obstoječi okoljski dajatvi na odlaganje odpadkov uvedeta nova dajatev na sežiganje oz. energetsko izrabo odpadkov in dajatev na mešane komunalne odpadke. Prihodek od novih dajatev naj je namenjen okoljskim ukrepom občin.
- B. Predlagamo dvig višine sedanje okoljske dajatve, ki je trenutno prenizka in ne dosega svojega namena ter je tudi v primerjavi s preostalimi članicami EU zelo nizka in pod povprečjem EU.
- C. Predlagamo, da se zaradi pričakovanega povišanja proračunskih prihodkov občin, kot posledice predlaganih sprememb, v Zakonu o financiranju občin razširi tudi nabor namenov, za katere so ta sredstva lahko porabljena.
- D. Predlagamo, da se pred spremembo sistema okoljskih dajatev izvede informacijsko-ozaveščevalna kampanja, v kateri se plačnikom dajatev natančno predstavi namen spremembe in kakšni bodo njeni rezultati oziroma pozitivni učinki (na njihovo kakovost življenja).

Utemeljitev:

Ad A:

Z vidika varovanja okolja in virov ter hierarhije ravnanja z odpadki, katere vrhovni namen je preprečevanje nastajanja odpadkov, trenutni sistem dajatve oz. osnova za obračun ni ustrezno zasnovana. Trenutna osnova za obračun dajatve zajame le približno četrtnino nastalih mešanih komunalnih odpadkov, saj se dajatev plačuje le za odložene odpadke in ne za vse nastale oz. preko javnih služb zbrane mešane komunalne odpadke. Ta osnova za obračun posledično ne sledi ustrezno cilju preprečevanja oz. zmanjševanja nastalih mešanih komunalnih odpadkov. Nova dajatev na zbrane mešane komunalne odpadke bi, ob ustrezni višini, **bolje prispevala k cilju preprečevanja nastajanja odpadkov**. Dajatev na odlaganje in dajatev na energetsko izrabo odpadkov pa bi dodatno spodbujali izločanje snovi, primernih za snovno predelavo, iz tokov mešanih komunalnih odpadkov ter prav tako sledi hierarhiji ravnanj z odpadki, ki spodbuja snovno predelavo odpadkov pred energetsko izrabo ali odlaganjem odpadkov.

Ad B:

Višina dajatve na odlaganje odpadkov prav tako ne prispeva k doseganju cilja, zaradi katerega je bila zasnovana, saj ne pokrije okoljskih stroškov, povezanih z odlaganjem odpadkov, in ne spodbuja gospodinjstev k za okolje manj škodljivim načinom ravnanja z odpadki. Preoblikovanje osnove za obračun dajatve in dvig dajatve bi v prehodnem obdobju ustvarilo **dodatne prihodke za proračune občin**. Z vidika javnofinančnih prihodkov oz. prihodkov občinskih proračunov je zaznaven trend znatnega upadanja prihodkov občin iz naslova okoljske dajatve zaradi odlaganja odpadkov. Leta 2008 je dajatev ustvarila 11.816.787 EUR proračunskih prihodkov občin, leta 2014 pa le še 2.923.707 EUR.

Ad C:

Glede na pričakovano povečanje prihodkov občinskih proračunov zaradi sprememb zasnove in višine okoljske dajatve bi bilo smiselno, da se razširi tudi nabor namenov, za katere se lahko ta sredstva porabijo. Smiselno bi

bilo vključiti predvsem **okoljske namene, za katere občine najtežje pridobivajo in namenjajo sredstva**: sanacijo starih okoljskih bremen, spodbujanje ponovne uporabe in preprečevanje nastajanja odpadkov, spodbude malim in srednjim podjetjem za snovno učinkovitost, ohranjanje kakovosti ekosistemov in biotske raznovrstnosti itd.

Ad D:

Uvajanje novih dajatev za gospodinjstva je politično nepopularno. Vendarle pa so predstavniki občin in strokovnjaki, ki so sodelovali na okrogli mizi naprednih slovenskih občin: *Kako jim je uspelo in kako bi lahko bile še boljše?*, predstavili več primerov takšnih nepopularnih povišanj dajatev, ki pa so ob dobri komunikaciji naletela na razumevanje in sprejetje. Poudarek komunikacije mora biti na **strogo namenski porabi** dodatno zbranih sredstev in predstavitvi koristi za skupnost, hkrati pa jasnem sporočilu plačnikom, s kakšnim ravnanjem si lahko v največji možni meri zmanjšajo novo finančno breme.

8. Zelene teme kot rdeča nit srečanj občin

Pobuda naslovljena na: SOS, ZOS, ZMOS

Pobuda:

Na dnevni red srečanj občin naj se uvrsti redna »zelena« točka.

Utemeljitev:

Pobudo združenjem občin pošiljamo na iniciativo udeležencev posveta *Napredne občine Slovenije – lokalnim skupnostim prijazni proračuni*, ki so jo posredovali preko elektronskega evalvacijskega vprašalnika. Prav tako so izrazili potrebo po predstavitvah operativnih problemov, s katerimi se srečujejo občine, in njihovih rešitev (kako je nekaterim uspelo). Nekatero izpostavljene teme: javna razsvetljava, energetska sanacija javnih stavb v občinski lasti, razvoj trajnostnega turizma – inovativni trajnostni turistični produkti, revitalizacija degradiranih območij, ohranjanje biodiverzitete, prehod na ogrevanje na lesno biomaso, varčevanje z električno energijo, uporaba javnega prevoza, umirjanje prometa, pametna mesta in vasi, participatorni proračun, ozelenjevanje občinskega proračuna (razpisov, subvencij, naložb), k ciljem in rezultatom usmerjen občinski proračun.

Dodatne informacije: Renata Karba, 01 439 7100, renata@umanotera.org, www.umanotera.org.

UMANOTERA
Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

*Priporočila so bila pripravljena v okviru projekta *Ozelenjevanje občinskega proračuna*, ki ga izvaja Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, sofinancira pa ga Ministrstvo za okolje in prostor. Vsebine, objavljene v zvezi s projektom, ne predstavljajo uradnega stališča Vlade RS.*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR